

Κομισιόν: Πτώση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων, αλλά δεν υπάρχει άλλος δρόμος

Σκληρά μέτρα για επισιροφή στις αγορές

Η διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τάσσεται υπέρ της δημιουργίας μόνιμου μηχανισμού που θα προβλέπει και την ελεγχόμενη πτώχευση για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ >> Β. ΔΕΜΠΡΗΣ

Παρά τις αναμενόμενες σημαντικές απώλειες στα επίπεδα ευημερίας μεσοπρόθεσμα, οι κυβερνήσεις περιφερειακών χωρών με προβλήματα, όπως η Ελλάδα, θα πρέπει να στείλουν ισχυρά μηνύματα ότι είναι αποφασισμένες να εφαρμόσουν τις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Αυτό είναι το συμπέρασμα μελέτης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων της Κομισιόν, η οποία, εμμέσως πλην σαφώς, στέλνει σαφές μήνυμα στην Αθήνα ότι η μείωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών που θα προκύψει από την απαιτούμενη αξιόπιστη εφαρμογή της στρατηγικής μεταρρυθμίσεων συνιστά προϋπόθεση για την ανάκτηση της εμπιστοσύνης εκ μέρους των αγορών. Σε αντίθετη περίπτωση, η Κομισιόν προειδοποιεί ότι οι αγορές θα εξακολουθήσουν να αμφισβητούν τη βιώσιμη μακροπρόθεσμη συμμετοχή στην Ευρωζώνη, με τον κίνδυνο μάλιστα οι αμφιβολίες αυτές να διαεισβάλλονται.

Σε έγγραφο 47 σελίδων, όπου εξετάζεται η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη, υπογραμμίζεται επίσης ότι για να υπάρξει αποκλιμάκωση των σπρεντ των περιφερειακών χωρών-μελών της Ευρωζώνης απαιτείται αισθητή βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης,

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζοζέ Μ. Μπαρόζο

καθώς και της ανταγωνιστικότητας. Παράλληλα, οι χώρες αυτές θα πρέπει να βελτιώσουν την αντίληψη των προσδοκιών που έχουν οι ιδιώτες επενδυτές γι' αυτές. Αυτό, σύμφωνα με την Επιτροπή, μπορεί να συμβεί μόνο με αξιόπιστη στρατηγική διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η οποία θα υποστηρίζεται από αποδείξεις για αποφασιστική εφαρμογή της.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ >>Επισημαίνεται ότι, αρχής γενομένης από το Σεπτέμβριο του 2009, η Ελλάδα πέρασε από ένα καθεστώς απόλυτα αξιόπιστης δέσμευσης στη συμμετοχή στην ΟΝΕ, με την εγγύηση άλλων χωρών - μελών της Ευρωζώνης για τις δημοσιονομικές της υποχρεώσεις, σε ένα καθεστώς, έως το Φεβρουάριο του 2010, μη πλήρους δέσμευσης στην ΟΝΕ και χωρίς δημοσιονομικές εγγυήσεις. Η αλλαγή αυτή, σύμφωνα με την Επιτροπή, είναι η αιτία για τη ραγδαία επιδείνωση της

κρίσης χρέους της Ελλάδας από το Νοέμβριο του 2009 αλλά και την αύξηση των ελληνικών σπρεντ σε σχέση με άλλες περιφερειακές χώρες - μέλη της ΟΝΕ. Για τους λόγους αυτούς, η Κομισιόν εκτιμά ότι «η Ελλάδα αντιμετωπίζει προβλήματα εμπιστοσύνης αλλά και δημοσιονομικό». Το αποτέλεσμα, σύμφωνα με την ίδια μελέτη, ήταν «η ελληνική κρίση να επεκταθεί και σε άλλες χώρες της ΟΝΕ, κυρίως την Πορτογαλία, την Ιρλανδία και την Ισπανία» και «το ελληνικό πρόβλημα να εξελιχθεί σε συνολικό πρόβλημα για την ΟΝΕ».

Ως αξιόπιστη λύση για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους, η Κομισιόν υποστηρίζει τις προτάσεις για την υιοθέτηση ενός Συμφώνου Ανταγωνιστικότητας, με πιο αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες, και τη δημιουργία ενός μόνιμου ευρωπαϊκού μηχανισμού ο οποίος θα προβλέπει, μεταξύ άλλων, και την ελεγχόμενη πτώχευση. Σύμφωνα

Τα στοιχεία της έρευνας

Στη μελέτη αυτή εξετάζονται πέντε βασικά ζητήματα:

α) Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν σε άνοδο των σπρεντ στις χώρες της Ευρωζώνης πριν και μετά την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης τον Αύγουστο του 2007.

β) Για ποιο λόγο τα ελληνικά σπρεντ αυξήθηκαν με τόσο δραματικό τρόπο από το Νοέμβριο του 2009.

γ) Γιατί τα ελληνικά σπρεντ κυμάνθηκαν σε τόσο υψηλά επίπεδα σε σχέση με το κόστος δανεισμού άλλων περιφερειακών χωρών.

δ) Κατά πόσο η ελληνική κρίση επεκτάθηκε και σε άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης και τέλος,

ε) ποιος είναι ο ρόλος της κερδοσκοπίας στην αγορά ασφάλιστρων κινδύνου.

φωνα με τη μελέτη της Επιτροπής, για να είναι αποτελεσματικός ένας τέτοιος μηχανισμός, θα πρέπει να λειτουργεί με διαφάνεια και προληπτικά, ενώ οι όροι της επείγουσας βοήθειας που θα δίνεται, θα πρέπει να είναι τέτοιοι, ώστε να αποφεύγονται κίνδυνοι που θα έχουν ως αποτέλεσμα την μη ενθάρρυνση της εφαρμογής πολιτικών δημοσιονομικής πειθαρχίας και υλοποίησης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων. Από τα συμπεράσματα της μελέτης, προκύπτει ότι σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε πριν από την κρίση, οι αγορές, στη διάρκεια της κρίσης άλλαξαν συμπεριφορά αξιολογώντας πλέον τόσο τους διεθνείς κινδύνους όσο και τα μακροοικονομικά μεγέθη κάθε χώρας.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ >>Σύμφωνα με τη μελέτη της Επιτροπής, η ελληνική κρίση χρέους οφείλεται στην επιδείνωση των μακροοικονομικών μεγεθών την περίοδο 1999-2009 αλλά και στη μεταστροφή των προσδοκιών των ιδιωτών. Η Επιτροπή σημειώνει ακόμη ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις ότι η κερδοσκοπία στην αγορά ασφάλιστρων κινδύνου αποτελεί αιτία για την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχει κερδοσκοπία στη συγκεκριμένη αγορά ή ότι δεν οδήγησε σε άνοδο των σπρεντ.

Σε κοινοτικό επίπεδο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η κρίση ανέδειξε πως απαιτούνται θεσμικές μεταρρυθμίσεις σε δύο κατευθύνσεις.

Πρώτον, για να αποφευχθούν μελλοντικές κρίσεις χρέους, η Ευρωζώνη θα πρέπει να αναπτύξει αποτελεσματικούς μηχανισμούς δημοσιονομικής εποπτείας και συντονισμού οικονομικής πολιτικής.

Δεύτερον, αν υπάρξει νέα κρίση, είναι σημαντικό να αποφευχθεί η επιδείνωση της κατάστασης στη συγκεκριμένη χώρα και η διάδοσή της σε άλλες.

Ο διοικητής του ΟΑΕΕ Γεο. Βουδούρης

θα υπάρχει αντίστοιχη μείωση του ποσού της σύνταξης που θα δικαιούται ο ασφαλισμένος

ΟΑΕΕ: Εκπτώσεις και στις εισφορές λόγω κρίσης

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΑΤΟΥ

Τη δυνατότητα μεταβολής (προς τα κάτω) στην ασφαλιστική κατηγορία σχεδιάζει να δώσει ο ΟΑΕΕ για 3 χρόνια στους ασφαλισμένους - ελεύθερους επαγγελματίες που δυσκολεύονται, λόγω της κρίσης, να καταβάλλουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές. Το σχέδιο, σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της «Η», έχει υποβάλει στο υπουργείο

Εργασίας ο διοικητής του ΟΑΕΕ Γεο. Βουδούρης ως μέτρο «έκτακτης ανάγκης» και «διευκόλυνσης» των ασφαλισμένων. Το μέτρο θα έχει, ωστόσο, ως «αντίβαρο» την αντίστοιχη μείωση του ποσού της σύνταξης που θα αναλογεί στην ζετία της καταβολής χαμηλότερων εισφορών εφόσον ο ασφαλισμένος δεν «καλύψει» τη διαφορά μετά τη λήξη της περιόδου της «διευκόλυνσης» (θα δοθεί η δυνατότητα πληρωμής, αντίστοιχα αυξημένων ει-

σφορών μετά το χρονικό διάστημα της καταβολής των μειωμένων εισφορών).

«ΠΑΤΩΜΑ» >>Η αλλαγή ασφαλιστικής κατηγορίας θα έχει «πάτωμα» ασφαλείας (δεν θα μπορεί δηλαδή να κατέβει πολύ κάτω από την ασφαλιστική κλάση στην οποία βρίσκεται ο ασφαλισμένος).

Η παροχή έκπτωσης στις εισφορές, θα συμπεριληφθεί στις ασφαλιστικές διατάξεις του νομο-

σχεδίου για την αναβάθμιση του ΣΕΠΕ. Στο ίδιο νομοσχέδιο αναμένεται να προβλεφθεί και η παροχή διευκολύνσεων σε όσους ασφαλισμένους του ΟΑΕΕ καταβάλλουν κανονικά τις τρέχουσες εισφορές, αλλά, έχουν παλαιότερα χρέη προς το Ταμείο, να τα αποπληρώσουν σε βάθος χρόνου (θα καταβάλλουν μέρος των οφειλών ως ποσοστό επί των εισφορών τους) και με «κούρεμα» (έως 90%) σε πρόστιμα και προσαυξήσεις.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ

Στο βρόχο του υπέρογκου χρέους

2%

ρυθμό ανάπτυξης και 5,5% πρωτογενή πλεονάσματα περιλαμβάνει το πλέον αισιόδοξο σενάριο

1%

του ΑΕΠ το δημοσιονομικό έλλειμμα σε 5 έτη με μέτρα 22 δισ. ευρώ

6%

πρωτογενές πλεόνασμα το 2015 περιλαμβάνει το σχέδιο της κυβέρνησης

7,4%

του ΑΕΠ θα είναι το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας φέτος

Μέτρα 22 δισ. ευρώ περιλαμβάνει το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015

Πάνω από 100% του ΑΕΠ το χρέος έως το 2023

Η κυβέρνηση στοχεύει στη μείωση του ελλείμματος στο 1% του ΑΕΠ το 2015 και στη δημιουργία πρωτογενούς πλεονάσματος 6% του ΑΕΠ την ίδια χρονιά.

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΤΣΑΧΑΚΗ

Δέσνια ενός υπέρογκου δημόσιου χρέους θα είναι η ελληνική οικονομία έως τις αρχές της δεκαετίας του 2020. Στην καλύτερη περίπτωση αν επιτευχθεί ρυθμός ανάπτυξης άνω του 2% και πρωτογενή πλεονάσματα 5,5% του ΑΕΠ το χρόνο και πραγματοποιηθούν αποκρατικοποιήσεις τουλάχιστον 25 δισ. ευρώ έως το 2015 το δημόσιο χρέος θα πέσει στο 80% του ΑΕΠ το... μακρινό 2023. Στην περίπτωση όμως που δεν πραγματοποιηθούν οι αποκρατικοποιήσεις και η ανάπτυξη είναι χαμηλότερη του 2% κατ'έτος το χρέος θα εξακοντιστεί στο 200% το 2021. Τα παραπάνω σενάρια για την εξέλιξη του δημοσίου χρέους περιέχονται στο κείμενο το οποίο παρέδωσε χθες το υπουργείο Οικονομικών στα κόμματα της αντιπολίτευσης ΛΑ.Ο.Σ, Δημοκρατική Αριστερά και Δημοκρατική Συμμαχία, τα οποία συμμετέχουν στο διάλογο για την κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015. Το πλαίσιο, σύμφωνα με το υπουργείο, θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα ύψους 22 δισ. προκειμένου να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα ύστερα από πέντε χρόνια στο 1% του ΑΕΠ. Εξ αυτών, τα 14 δισ. θα προκύψουν από περιστολή των δαπανών και τα 8 δισ. από αύξηση των εσόδων. Χθες, ο υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου ξεκίνησε συνομιλίες επί του Δημοσιονομικού Πλαισίου με εκπροσώπους των τριών κομμάτων.

ΜΝΗΜΟΝΙΟ Θα πρέπει να τονιστεί πως σύμφωνα με τις επιταγές του Μνημονίου στο Πλαίσιο θα πρέπει, μεταξύ των άλλων, να συμπεριληφθούν τα ακόλουθα μέτρα:

● Μείωση του μισθολογικού κόστους με το ενιαίο μισθολόγιο και με συρρίκνωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων. Το νέο μισθολόγιο θα περιλαμβάνει περικοπές ή και καταργήσεις επιδομάτων και αλλαγές στη μισθολογική εξέλιξη.

● Νέες αυξήσεις στα τιμολόγια και τα εισιτήρια των ΔΕΚΟ.

● Κλείσιμο δημοσίων φορέων.

● Κατάργηση φοροαπαλλαγών.

● Σύνδεση κοινωνικών επιδομάτων

Σενάρια εξέλιξης δημοσίου χρέους

Το δημόσιο χρέος μπορεί να μειωθεί μέσα από ένα πρόγραμμα που στοχεύει σε:

Δημοσιονομική προσαρμογή (πρωτογενή πλεονάσματα πάνω από 5,5%)

Ανάπτυξη (ονομαστικούς ρυθμούς ανάπτυξης πάνω από 2%)

Αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας (1-2% του ΑΕΠ, κάθε χρόνο για 5 χρόνια) δηλ. περίπου 25 δισ. ευρώ

Καλύτερους όρους δανεισμού (ως αποτέλεσμα όλων των παραπάνω)

Χρονο-διάγραμμα

ΕΩΣ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΡΤΙΟΥ 2011: Διάλογος με κοινωνικούς εταίρους και πολιτικά κόμματα

ΤΕΛΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2011: Πρώτο σχέδιο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου

[1-15] ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011: Πρόγραμμα Σταθερότητας με βάση το πρώτο σχέδιο του ΜΔΣΠ

ΜΕΣΑ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011: Εγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο

ΜΕΣΑ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011: Αποστολή του τελικού σχεδίου του ΜΔΣΠ σε ΕΚΤ - ΔΝΤ - Ε.Ε. (μαζί με το Πρόγραμμα Σταθερότητας)

ΑΡΧΕΣ ΜΑΪΟΥ 2011: Κατάθεση ΜΔΣΠ στη Βουλή

ΜΕΣΑ ΜΑΪΟΥ 2011: Ψήφιση ΜΔΣΠ από τη Βουλή

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ 2012 - 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Αναγκαία μέτρα για την επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου προγράμματος (δισ. ευρώ)						
1. Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης χωρίς παρεμβάσεις (μετά το 2011)	22	17	19	20	21	22
2. Στόχος προγράμματος για Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης	22	17	15	11	6	2,6
3. Υψος αναγκαίων παρεμβάσεων για την επίτευξη του στόχου (2-1)/σωρευτικά			7	11	18	22
Αναγκαίες παρεμβάσεις για την επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου προγράμματος (% ΑΕΠ)						
1. Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης χωρίς παρεμβάσεις	9,4	7,4	9,5	9,5	9,5	9,5
2. Στόχος προγράμματος για Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης	9,4	7,4	6,4	4,8	2,6	1,0
3. Υψος αναγκαίων παρεμβάσεων για την επίτευξη του στόχου (2-1)/σωρευτικά			3,1	4,7	8	9,5

με εισοδηματικά κριτήρια.

● Ψαλίδισμα επιχορηγήσεων και μισθών στις ΔΕΚΟ.

● Μετάταξη προϊόντων από τον χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ 13% στον υψηλό συντελεστή 23%.

● Μείωση αμυντικών δαπανών. Οι αμυντικές δαπάνες θα πρέπει να συγκλίνουν στα επίπεδα του ευρωπαϊκού όρου.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ Μέχρι το τέλος Μαρτίου θα είναι έτοιμο το πρώτο σχέδιο του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Τον Απρίλιο θα περάσει από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα αποσταλεί σε Ε.Ε., ΔΝΤ και ΕΚΤ. Εντός του Μαΐου θα κατατεθεί για ψήφιση στη Βουλή.

Εξάλλου πέρα από τα μέτρα για την αποκλιμάκωση του ελλείμματος, στο Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα περιλαμβάνον-

ται συντηρητικές μακροοικονομικές προβλέψεις, το βασικό σενάριο με προβλεπόμενα εσόδων και δαπανών ολόκληρου του δημόσιου τομέα, ετήσια ανώτατα όρια δαπανών για κάθε υπουργείο ξεχωριστά και στόχοι για όλους τους φορείς της γενικής κυβέρνησης.

Η κυβέρνηση στοχεύει στη μείωση του ελλείμματος στο 1% του ΑΕΠ το 2015 και στη δημιουργία πρωτογενούς πλεονάσματος 6% του ΑΕΠ την ίδια χρονιά.

Όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς του οικονομικού επιτελείου για να πέσει το έλλειμμα κάτω από στο 1% του ΑΕΠ ή στα 2,6 δισ. ευρώ το 2015 θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ύψους 22 δισ. ευρώ (ή 9,5% του ΑΕΠ) από το 2012 έως και το 2015. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται και τυχόν αποκλίσεις, καθώς σε απόλυτους αριθμούς το έλλειμμα πρέπει να μειωθεί στο εξε-

ταζόμενο διάστημα κατά 14,5 δισ. ευρώ.

Πιο αναλυτικά το Δημοσιονομικό προβλέπει τη λήψη μέτρων ύψους 7 δισ. ευρώ για το 2012, 4 δισ. ευρώ για το 2013, 7 δισ. ευρώ για το 2014 και 4 δισ. ευρώ για το 2015.

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ-ΡΕΚΟΡ Επιπλέον στο κείμενο του υπουργείου Οικονομικών για το διάλογο υπογραμμίζεται πως παρότι πέρυσι το έλλειμμα μειώθηκε κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες φέτος η Ελλάδα θα έχει το τέταρτο υψηλότερο έλλειμμα (7,4% του ΑΕΠ), πίσω από την Ιρλανδία (10,3%), Αγγλία (8,6%) και Λετονία (7,9%). Στο μέτωπο του δημοσίου χρέους η χώρα μας αναδεικνύεται πρωταθλήτρια με 153% το ΑΕΠ πολύ μακριά από τη δεύτερη Ιταλία (120%), την Ιρλανδία (107%) και το Βέλγιο (101%).